

Warszawa, 2 marca 2017 r.

Komunikat 5/2017:

Potwierdzają się prognozy FOR - 1 bilion na Liczniku Długu Publicznego

- **28 lutego 2017 roku Ministerstwo Finansów ogłosiło, że wysokość zadłużenia Skarbu Państwa na koniec 2016 roku wynosiła 929 mld zł. Ta informacja mogła być myląca dla opinii publicznej, ponieważ dług Skarbu Państwa stanowi jedynie część zadłużenia sektora finansów publicznych, a choć pełne dane ciągle nie zostały jeszcze opublikowane, to prognozy wskazują, że zadłużenie sektora finansów publicznych na koniec 2016 roku przekroczyło 1 bilion złotych.**
- **Dług Skarbu Państwa, czyli największa kategoria długu publicznego (ok. 89% całości), wzrosła w 2016 roku nominalnie w rekordowym tempie 94 mld zł (5,1% PKB). To więcej niż w kryzysowym 2010 roku, kiedy dług Skarbu Państwa przyrósł o 70 mld zł (4,9% PKB). Nie jest to jednak rekord tej kategorii zadłużenia w punktach procentowych PKB.**
- **Opublikowana wysokość zadłużenia Skarbu Państwa na koniec 2016 roku wstępnie wskazuje, że zadłużenie sektora finansów publicznych na koniec roku przekroczyło bilion złotych. To więcej niż przewidywały ostrożne prognozy FOR, na naszym liczniku długu bilion złotych został osiągnięty dopiero 10 stycznia 2017 roku.**

Ministerstwo Finansów wydało 28 lutego 2017 roku komunikat dotyczący wysokości zadłużenia Skarbu Państwa na koniec 2016 roku, które wyniosło 929 mld zł. Ta informacja mogła być myląca dla opinii publicznej, ponieważ dług Skarbu Państwa stanowi jedynie część zadłużenia sektora finansów publicznych. Pełne dane ciągle nie zostały jeszcze opublikowane, ale prognozy wskazują, że zadłużenie sektora finansów publicznych na koniec 2016 roku przekroczyło 1 bilion złotych. To oznaczałoby przekroczenie biliona złotych długu wcześniej niż ostrożne prognozy na Liczniku Długu FOR (zob. www.dlugpubliczny.org), na którym bilion pojawił się 10 stycznia 2017 roku (zob. [Komunikat FOR 1/2017: Dług publiczny przekroczył 1 bilion złotych. Do końca roku rząd chce nas zadłużyć do 55% PKB](#)).

Dług sektora finansów publicznych według definicji krajowej, tzw. Państwowy Dług Publiczny, składa się z trzech części: długu sektora rządowego, samorządowego i ubezpieczeń społecznych. Opublikowany dług dotyczył tylko Skarbu Państwa, czyli jedynie części zadłużenia samego sektora rządowego (zob. Tabela 1). Brak jak na razie danych o stanie zadłużenia pozostałych kategorii długu na koniec 2016 roku. Kiedy dane już zostaną opublikowane, konieczna będzie ich konsolidacja, czyli wyłączenie przepływów pomiędzy różnymi częściami państwa, np. sytuacji w której samorząd jest zadłużony w sektorze rządowym. Na koniec konieczne będzie jeszcze dodanie kategorii, które są wyjęte z krajowej definicji długu publicznego (politycy od lat w ten sposób celowo zaniżają wartość zadłużenia), w szczególności Krajowego Funduszu Drogowego (na koniec września zadłużony był na 36 mld zł). Dopiero wtedy otrzymamy wiarygodną wartość zadłużenia państwa

polskiego na koniec roku (General Government), taką jaką stosuje Eurostat i Komisja Europejska.

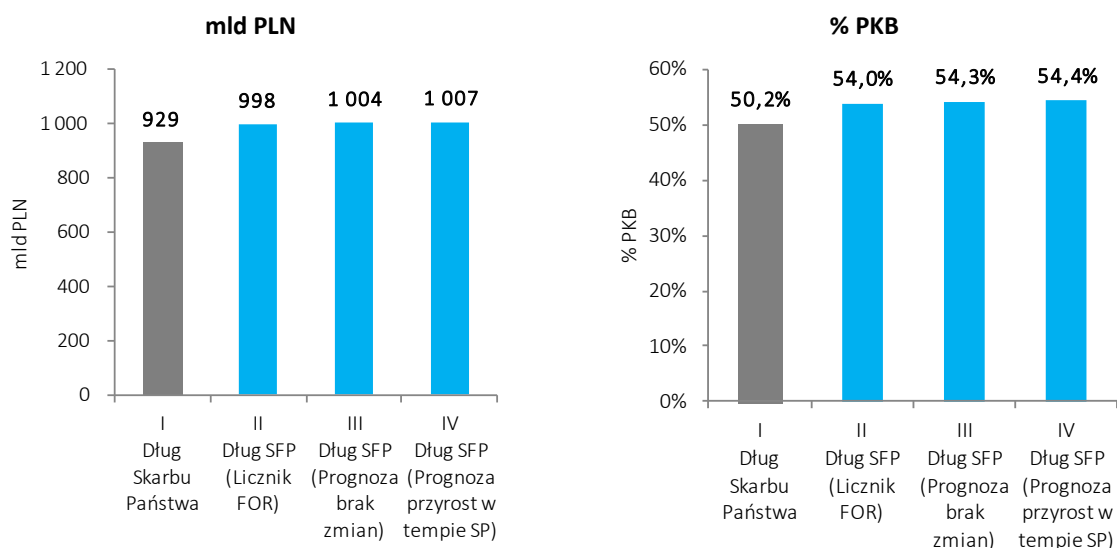
Tabela 1. Struktura Państwowego Długu Publicznego

1. Zadłużenie sektora rządowego
1.1. Skarb Państwa
1.2. Państwowe fundusze celowe z osobowością prawną (bez funduszy zarządzanych przez ZUS)
1.3. Państwowe szkoły wyższe
1.4. Jednostki badawczo-rozwojowe 1)
1.5. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej
1.6. Państwowe instytucje kultury
1.7. PAN i tworzone przez PAN jednostki organizacyjne
1.8. Pozostałe państwowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego
2. Zadłużenie sektora samorządowego
2.1. Jednostki samorządu terytorialnego i ich związki
2.2. Samorządowe fundusze celowe z osobowością prawną
2.3. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej
2.4. Samorządowe instytucje kultury
2.5. Pozostałe samorządowe osoby prawne utworzone na podst. odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego
3. Zadłużenie sektora ubezpieczeń społecznych
3.1. Zakład Ubezpieczeń Społecznych
3.2. Fundusze zarządzane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych
3.3. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
3.4. Narodowy Fundusz Zdrowia 2)

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie MF

Na podstawie podanych danych o wysokości zadłużenia Skarbu Państwa, dokonaliśmy prostego szacunku zadłużenia całego sektora finansów publicznych na koniec 2016 roku w dwóch wariantach.

Wykres 1. Zadłużenie Skarbu Państwa i sektora finansów publicznych (SFP) na koniec 2016 roku

Źródło: Opracowanie własne FOR na podstawie danych MF i GUS

(1) **Prognoza (brak zmian, słupek III)** została sporządzona przy następujących założeniach:

- a. Brak zmian proporcji wartości długu przed i po konsolidacji.
- b. Brak zmian proporcji zadłużenia sektora rządowego do zadłużenia Skarbu Państwa.
- c. Brak zmiany wysokości zadłużenia sektora samorządowego, sektora ubezpieczeń społecznych i kategorii długu spoza Państwowego Długu Publicznego (głównie Krajowy Fundusz Drogowy), od końca września 2016 roku.

(2) **Prognoza (przyrost w tempie SP, słupek IV)** została sporządzona przy następujących założeniach:

- a. Brak zmian proporcji wartości długu przed i po konsolidacji.
- b. Brak zmian proporcji zadłużenia sektora rządowego do zadłużenia Skarbu Państwa.
- c. Przyrost zadłużenia sektora samorządowego, sektora ubezpieczeń społecznych i kategorii długu spoza Państwowego Długu Publicznego (głównie Krajowy Fundusz Drogowy), od końca września 2016 roku w tempie analogicznym do zadłużenia Skarbu Państwa.

Do obliczenia udziału długu w PKB wykorzystaliśmy wielkość PKB z opublikowanego przez GUS 28 lutego 2017 roku wstępnego szacunku produktu krajowego brutto w IV kwartale 2016 roku.¹

Dotychczas opublikowane dane wskazują, że prognozy FOR wyświetlane na naszym liczniku długu publicznego nie są przeszacowane i dobrze odzwierciedlają tempo zadłużania państwa.

Podawane wielkości nie uwzględniają długu ukrytego w zobowiązaniach emerytalnych, który wynosi kolejne 3 bln zł (zob. [Komunikat FOR: Dług publiczny jawny i ukryty to razem ponad 4 bln zł!](#)).

---

¹ <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/kwartalne-rachunki-narodowe/produkt-krajowy-brutto-w-czwartym-kwartale-2016-roku,3,58.html>

Forum Obywatelskiego Rozwoju

FOR zostało założone w 2007 roku przez prof. Leszka Balcerowicza, aby skutecznie chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Naszym celem jest zmiana świadomości Polaków oraz obowiązującego i planowanego prawa w kierunku wolnościowym.

FOR realizuje swoje cele poprzez organizację debat oraz publikację raportów i analiz podejmujących ważne tematy społeczno-gospodarcze, a w szczególności: stan finansów publicznych, sytuację na rynku pracy, wolność gospodarczą, wymiar sprawiedliwości i tworzenie prawa. Z inicjatywy FOR w centrum Warszawy i w internecie został uruchomiony licznik długu publicznego, który zwraca uwagę na problem rosnącego zadłużenia państwa. Działania FOR to także projekty z zakresu edukacji ekonomicznej oraz udział w kampaniach na rzecz zwiększania frekwencji wyborczej.

Wspieraj nas!

Pomóż nam chronić wolność oraz promować prawdę i zdrowy rozsądek w dyskursie publicznym. Zdrowy rozsądek oraz wolnościowy punkt widzenia nie obronią się same. Potrzebują zaplanowanego, wytężonego i skutecznego wysiłku oraz Twojego wsparcia.

Jeśli jest Ci bliski porządek społeczny szanujący wolność i obawiasz się nierozsądnych decyzji polityków udających na Twój koszt Świętych Mikołajów, **wesprzyj finansowo nasze działania**. Każda darowizna jest dla nas ważna i potwierdza słuszność naszej pracy. Zachęcamy do regularnego wspierania FOR w postaci stałych przelewów.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

W sprawie darowizn, możesz się skontaktować:

Patrycja Satora, Dyrektor ds.rozwoju FOR

Tel. 500 494 173

Patrycja.satora@for.org.pl

Już dziś pomóż nam chronić wolność - obdarz nas swoim wsparciem i zaufaniem.

Wyślij przelew na konto FOR (w PLN): 68 1090 1883 0000 0001 0689 0629

KONTAKT DO AUTORÓW

Rafał Trzeciakowski

Ekonomista

e-mail: rafal.trzeciakowski@for.org.pl

Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju – FOR

ul. Ignacego Krasickiego 9A · 02-628 Warszawa · tel. +48 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl · www.for.org.pl

[f/FundacjaFOR](https://www.facebook.com/FundacjaFOR) · [t@FundacjaFOR](https://twitter.com/FundacjaFOR)